

boj, potem bode žal tudi pri prizadevanjih merodajnih faktorjev radi imenovanih nehote v poštev prihajalo ne samo slovensko, ampak tudi strankarsko-politično mišljenje.

Povdarjamo to zlasti, ker poslanci Slovenske kmečke zveze ravno izdelujejo temeljiti narodno-politični program spodnještajerskih Slovencev, ki bode postal program stranke, program Slovenskega kluba v državnem zboru.

Radovedni smo dalje, ali bo Narodna stranka na svojem 2. glavnem zboru pokazala pravo svojo barvo, svoje pravo pristno liberalno lice, ali bo našla rezko besedo za protinarodno postopanje svojih pristašev, ali bo sklenila stopiti v odločni boj zoper naše narodne nasprotnike. Ne motimo se, da se bode zopet povzdigovala Narodna stranka kot edino in absolutno narodna, zakrivajoč s frazami svojo narodno medlost, kazoč se v razliki elementov te stranke.

Ne motimo se, da bode Narodna stranka na glavnem zboru zavijala oči, povdarjajoč svoje tudi-krščanstvo, slepeč s tem lahkoverneže in spretno zakrivajoč svojo konečno stremiljenje po idejnih modelih liberalizma: ločitev cerkve od države, ločitev cerkve od šole, ločitev zakona itd.

Ne motimo se, da se bode Narodna stranka šopirila kot edino prava agrarna (kmečka) stranka, sklicujoč se na „kmete“ posl. Robleka in Ježovnika, in namenoma osebe zamenjujoč s stvarjo, zakrivajoč nesoglasje njenega vse stanove enako osrečujočega gospodarskega programa.

Slovenska kmečka zveza hče preko papirnatih sklepov Narodne stranke nadaljevati svoje organizatorično delo, dokler ne bode gospodarsko in politično se okrepil in pomladil temelj našega naroda — kmečki stan; ta je glavni stebel naše narodne samobitnosti; tega gospodarsko, moralno in narodno podprimo, okrepimo, vzbudimo in s tem zagotovimo boljše bodočnost celokupnemu slovenskemu narodu! Naprej, Slovenska kmečka zveza!

Državni zbor.

Pri razpravi predloga glede draginje živil dne 23. t. m. je prišlo do hrupnih prizorov med kmečkimi in socialdemokratskimi poslanci. Socialdemokraciji in pa liberalci zahtevajo, da se odprejo ruska, rumunska in srbska meja, in da carinska politika sploh krene na druga pota. Češki kmečki poslanec Spaček si je dal v zbornico prinesiti dva stehtana „kifeleca“ in je po pripisnem računju prišel do sklepa, da dobi kmet za stot pšenice, ki se porabi v teh „kifelech“, 16 K, vsi drugi pa 218 K. Ne poljedelce, ampak medkupci so krivi draginje živil. Ni torej treba odpirati mej, ampak z zakonitimi sredstvi za- braniti tako kupčijo.

Nadalje je prišel na razpravo predlog poslanca Markowa zaradi odprave fideikomisov. Pri tem predlogu se je več govornikov odreklo besedi, in ko je tudi poslanec Breiter umaknil svoj predlog zaradi slabega gospodarstva v Galiciji, začeli so s prvim branjem nagodbe. Prvi je govoril češki radikalec Chok proti nagodbi.

V ponedeljek dne 28. t. m. so poslali različne stranke svoje govornike v boj zaradi nagodbe. Vsaka prinaša pri tem svoje posebne želje.

V seji dne 24. t. m. se je nadaljevala razprava o nujnih predlogih. Prvi je bil predlog rusinskega poslanca Hlibovič, da se naj Avstrija pripravi na gospodarsko ločitev od Ogrske. Pri tej obravnavi je prišlo do hrupnih prizorov, ker je poslanec Markow govoril rusko.

V seji dne 25. t. m. se je nadaljevala razprava o nagodbi. Vodja krščanskih socialcev dr. Lueger je izvajal, da je še marsikatera točka v nagodbi nejasna, zato do sedaj njegova stranka še ne ve, ali bo za ali proti nagodbi glasovala, dokler se teh nejasnih točk ne pojasni. — Socialdemokrat dr. Ellenbogen je napadal kmečko stranko, ki dela baje na ločitev Avstrije od Ogrske.

V kvotno deputacijo, ki se naj pogaja z ogrsko kvotno deputacijo zaradi skupnega plačevanja, je izvoljenih 10 poslancev, med njimi od Slovenskega kluba poslanec Povšo.

V prevčerajšnji seji dne 29. t. m. je ministrski predsednik Beck odgovarjal raznim govornikom. Dr. Luegerju je dejal, da se bo vojaško vprašanje polno rešilo.

Poslanec Benkovič je vložil interpelacijo na notranjega ministra radi volitev v okrajni zastop brežiški.

Politični ogled.

— **Gospodarska zbornica** je imela vsoboto sejo. Izvolila je pogodbeno komisijo in kvotno deputacijo.

— **Proračun za l. 1908** predloži vlada zbornici bodoči teden.

— **Bančno vprašanje** na Ogrskem. Ena izmed onih vezi, ki veže obe naši državni polovici, je avstro-ogrška banka, ki izdaja papirnati denar enak in enako veljaven v obeh državnih polovicah. Dasi-ravno preteče bančna pogodba šele leta 1910., vendar pa se čuje posebno iz vrst ogrske neodvisne stranke vedno odločnejša zahteva, da se bančno

vprašanje reši obenem z nagodbo, iz katere se je po dogovoru obeh vlad izločilo. Madjari zahtevajo zase samostojno banko, da se tako tudi v tem vprašanju popolnoma osamosvoje. Med ministri je največji nasprotnik samostojne ogrske banke grof Appony, ki povdarja, da bi bila ustanovitev samostojne ogrske banke v sedanjem položaju največja nesreča za Ogrsko.

— **Srbija.** Policija je izvedela za zaroto proti prestolonasledniku Juriju. Nameravajo ga odstraniti. Zarotniki so častniki, ki so se udeležili kraljevega umora. Vlada in policija se zato ne upata nastopiti proti zarotnikom. Prestolonaslednik se boji za svoje življenje in že šest tednov v svoji palači ne more spati. Kralj mu je zato dal na razpolago tri sobe v kraljevi palači.

— **V Belgiji.** V tej državi so se pretekli teden vršile po vsej državi občinske volitve. Združili so se liberalci in socialisti, da vržejo katoličane; a ni se jim posrečilo. Katoličani so napredovali in vzeli liberalcem celo več mest, v katerih so gospodarili neomejeno doslej že 40—60 let.

Mala politična naznanila.

Dne 24. oktobra. Cesarju je vsak dan boljše. — Češka ministra Fort in Pacak sta danes naznanila mladočeškemu klubu, da bosta podala ostavko. Ker pa nobeden češki poslanec noče stopiti v ministrstvo, bi moralo odstopiti celo ministrstvo. — Na polotoku Kalabriji so imeli včeraj grozovit potres. Več sto ljudi je ubitih in na tisoče jih prebiva pod milim nebom, ker se ne upajo v hiše.

Dne 25. okt. Cesarju je že mnogo boljše. Kašelji je že skoraj popolnoma pojenjal. Vladarju prigovarjajo, naj bi šel na jug, da si zdravje popolnoma utrdi. O tem pa on noče nič slišati. — Danes sta podala ministra Fort in Pacak skupno pismo ostavko ministrskemu predsedniku Becku. Najbrž cesar ne bo sprejel ostavke, dokler ne bo rešena nagodba. — Včeraj so se začela na Dunaju trgovinska pogajanja s Srbijo.

Dne 26. okt. Cesar je minolo noč izvrstno spal, ker sta nahod in kašelji skoraj popolnoma izgini. — V Maroku zbirata oba sultana privržence in vojake. Na pogorju blizu Casablance se prikazujejo jezdeci. Marokanci se vedno bolj izogibljajo Casablance. — Iz Benetk se poroča o veliki škodi, katero je naredila povodenj. Mnogo mostov, železnice in ceste so razrušene. — V okraju Ūsküb na Turškem so umorili neznan storilec osem Bolgarov. Grozovitega klanja v Makedoniji še vedno ni konec.

Dne 27. okt. Stanja cesarja je vedno boljše. Minola noč je bila zopet dobra. Ob 9. dopoldne je cesar bil v svojem gradu pri maši. — Iz Rusije se poroča o treh napadih na vlake. — V Maroku so se začeli zopet boji. Mulaj Halid je napadel 25. t. m. mesto Mogador. Francoske ladije in vojaki Abdul Aziza so branili mesto.

Dne 28. okt. Cesarja še vedno prigovarjajo, naj se preseli v milejšje podnebje. Dosetaj se cesar še ni odločil. — Veliki vojvoda toskanski Ferdinand IV. je nevarno zbolel na Solnograškem, kjer sedaj prebiva. — V Rusiji se vršijo sedaj volitve za tretjo duno. Zmernejša stranka bo imela bržkone večino. — Korejanci nadaljujejo boj proti Japoncem. Posebno v gorah se zbirajo nezadovoljneži in napadajo japonske čete, ki so posedle Korejo.

Razne novice.

* **Osebnosti.** Prestavljen je davčni asistent g. Fr. Sedlak iz Celja v Radgonb. — Sodnijski izpit je napravil g. Ivan Zemljič, avskultant v Mariboru.

* **Zadeva dr. Benkovič—dr. Sernece** pred častnim sodom splošne avstrijske zveze zoper dvo-boj na državnem sodišču na Dunaju. Predsedoval je častnemu sodu Nj. ekselence Stanislav vitez pl. Madejski, tajni svetnik minister v pokoju; prisodnika sta bila dvorni svetnik in vseučiliški profesor Emil Schrutka pl. Rechtenstamm ter dedni grof in c. in kr. komornik Ferdinand Trauttmansdorff. Častni sod je na razsojo častne zadeve pozval državnega poslanca dr. Benkoviča; dr. Janko Sernece se mu ni hotel podvreči, vključ naredbi vojnega ministrstva, izišli pred par leti, ki priznava častni sod zveze zoper dvo-boj. Dr. Janko Sernece je izjavil, da je zadevo predložil vojaškemu častnemu sodu v Mariboru. Razzodnikov ni izvolil dr. Benkovič sam, ampak načelstvo zveze zoper dvo-boj pod predsedstvom grofa Jaroslava Thun; v načelništvu sede najodličnejši možje avstrijske aristokracije, parlamentarec in učnega sveta; vsak najmanjši sum pristranosti je tedaj izključen. Razprava pred častnim sodom se je vršila z največjo natančnostjo; saj je trajala tri ure. Zaslišan je bil dr. Benkovič sam, dalje kot pričča državni poslanec Pišek, ki je tudi bil na shodu v St. Juriju ob juž. žel.; prečitalo se je zapisnike, sestavljene od zastopnikov obeh strank, dalje časnikarska poročila. Pojasnilo se je zlasti, zakaj je dr. Benkovič smatral kot žaljiv dr. Sernece medklič: Saj se je tudi on (dr. Benkovič) trikrat gori peljal!, na katerega je dr. Benkovič odgovoril: Vi ste lažnjivec, ako toga ne dokažete! Dr. Sernece

je hotel namreč dr. Benkoviča dolžiti zveze z Nemci v Hrasniku ter socialni demokrati v istem trenutku, ko je on v svojem govoru ožigosal nemško-nemčursko-narodno-liberalno zvezo pri ožjih volitvah. Dr. Benkovič je ponudil častno zadoščenje za besedo lažnjivec, toda dr. Sernece je zahteval od njega ponižanje, češ, da naj izjavi, da je brez najmanjšega povoda žalil dr. Serneca; a ta kot rezervni častnik ni stavljal kavalirske pogoje, ampak naravnost otroče, n. pr., da se ima ta izjava pred cerkvijo dati preklicati in tako dalje. Take pogoje je dr. Benkovič odklonil. Častni sod dne 24. okt. je razsodil: Dr. Benkovič je v častni zadevi z dr. Sernecem ravnal pošteno in častno, on se ni pregrešil zoper zakone o časti in dostojnosti; častni sod mu ta svoj izrek ponudi v popolno zadoščenje. S tem je g. poslanec dr. Benkovič dobil zadoščenje od mož, ki spadajo med najodličnejše v naši državi bodisi po izobraženosti in olik, bodisi po rodu in stanu, bodisi po službi. Tako sodijo možje, ki vedo, kaj je poštenje in čast, tisočkrat bolj nego vsi liberalci. Spominjamo se, kako so naši liberalci veselja zarajali, ko se je izvršil surovi in nečastni napad na dr. Benkoviča. Kaj pa porečijo sedaj, ko so tako krepko dobili ne samo po željustih, ampak tudi še kam drugam? Skodovati so hoteli političnemu nasprotniku, spraviti ga ob dobro ime, zdaj pa so sami razkrinkani pred svetom v vsi svoji nečastni in divji surovosti. Mi pa se veselimo, da je naš vrli in delavni poslanec dobil tako sijajno zadoščenje ter mu kličemo: Živio dr. Benkovič! Neustrašeno naprej za pravice našega kmečkega ljudstva in slovenskega naroda!

* **Pasji bič** Narodne stranke je prišel v pretresovanje pred častnim shodom zveze zoper dvo-boj. Bivši minister Stanislav vitez pl. Madejski, vseučiliški profesor in nekdanji rektor Emil Schrutka, grof Trauttmansdorff in drugi odlični možje sodijo, da pasji bič ni pošteno in častno orožje v političnem boju. Kako pa sodi Narodna stranka, ne vemo. Dvomimo, da bi ji ta obsodba odprla oči; dvomimo, da bi se ta stranka, ki živi od samega hujskanja in natolcevanja in hinavstva, mogla povspeči do plemenitejših političnih sredstev. Samo to ji povemo, naj nikdar ne pozabi, da so za nami in z nami krepke kmečke pesti, katere včasih že prav težko krotimo, da malo ne zrahljajo in ponižajo nadutih in predrznih liberalnih butic. Sernecevi pasji bič pa vsekako zasluži, da ga Narodna stranka skrbno shrani v celjski hranilnici, v Narodnem domu, kot dokaz, na kako viteški način in s kakim orožjem je ona vodila boj proti rodnim bratom na Stajerskem in kako je delala v prosep „milega“ slovenskega naroda.

* **Javna spoved** Narodne stranke. „Narodni List“ od dne 10. t. m. št. 45. piše, da mora glavni zbor Narodne stranke dne 3. novembra preresetati njeno dosedanje delo, brezobzirno razkriti morebitne pregreške, ki so se izvršili, začrti mora ob enem pot, po katerem ima hoditi stranka prihodnje leto. Ta izjava nas veseli. Glavni zbor Narodne stranke bode tedaj molil dne 3. novembra velik narodni konfiteor. V njem bodo gospodje brezobzirno razkrili morebitne dosedanje pogreške svoje stranke. Tako je prav! Pričakujemo, da bodo gospodje gotovo brezobzirno razkrili svojim pristašem, da njihovi zaupniki iščejo pomoči in stika z nemško, protestantsko „Südmarko“ po poslancu Markhlu. Z vsemi kemičnimi pripomočki bodo morali izpirati ta madež. Zakaj sami ne pomagate? Pričakujemo, da se bodo slovenjraški naprednjaki in drugi požurili s svojim poročilom o dostojnem vedenju in bodo obsodili znano afero pri Suku, se zgražali nad neosnovanim napadom na veselico tamburaškega društva. Gg. Erkerju in Žagarju se bodo izreklo iskreno sožalje? Kaj ne? Nađejamo se, da se bode brezobzirno razkrilo, kako so ob času volitve organizirano lovili g. Robiča po Smartnem, ko ga še tam ni bilo — pravega govornika niti poznali niso. Sami znaki napredne dostojnosti! Upamo, da bodo g. Ježovniku povedali v brk, da naj ustavi v prihodnje svoja zapurna poročila županom, da je izposloval 100 mil. kron za kmete, katerih ni nikdar izposloval, nadalje, da je njegova dolžnost, glasovati v državnem zboru za podporo vsled nezgod poškodovanim kmetom, ne pa zapustiti — meni nič, tebi nič — državne zbornice. Upamo, da bode te obsodili rokovnjaško gonjo razdivjanih nekaterih svojih pristašev, ob volitvah, ko si pristaši S. K. Z. niso bili življenja varni. Pošteno morate ošteti liberalne lažnjivec, ki so v kozjanskem okraju pravili volikem, da je g. dr. Korošec advokat in da živi ločen od svoje žene, da se bo vslek nove vinske postave pobiral davek, katerega je povzročil g. dr. Korošec itd. itd., kar je še drugih lažij iz vašega tabora. Če bi hoteli vse navesti, zmanjkalo bi nam prostora. Upamo, da bodo svoje pristaše posvarili, naj nikar ne razširjajo govoric, da je g. dr. Korošec kriv, da je cena hmelju tako nizka. Ako je g. dr. Korošec kriv, zakaj se g. Roblek temu ne ustavlja? Ako pa je Roblek tako brez moči proti dr. Korošecu, kako si pa še upa zastopati koristi svojih volilcev? Tu se zna pripetiti, da obrnejo volilci g. Robleku hrbet in iščejo odpomoči pri g. dr. Korošecu! S takimi govoricami spravijo naprednjaki svojo lastno stranko v precep. Pričakujemo, da bodo brezobzirno in kritično preresetavali, da ne gre pisavo „Slov. Gospodarja“ na zborovanjih Narodne stranke kar tja v en dan obsojati. Ali hočete s tem postopanjem iz-

raziti nezaupnico „Slov. Gosp.“? Saj „Slov. Gosp.“ ni vaš list — ni vaše glasilo. A oprostite! Vi se zgražate samo nad pisavo, nad trditvami „Slov. Gosp.“. Potem pa morate trditve „Slov. Gosp.“ z jasnimi dokazi ovreči. Jasno in stvarno morate dokazati, da ni res, kar piše „Slov. Gosp.“. Ako pa tega ne storite, ali ne morete storiti, ker piše resnico, čemu se nad „Slov. Gosp.“ zgražate? Ali se to ne pravi, zgražati se nad resnico? Kje je tukaj doslednost? Le tem potom se dela čast časnikarstvu. Glavni zbor Narodne stranke — pišete — mora kritično preresetati njeno dosedanje delovanje. Veseli nas! Le preresetavajte prav pridno — in če vam kritičnih rešet zmanjka, vam radi postrežemo! Koliko pristašev „Štajerca“ ste do sedaj spreobrnil? Kako ste spreobrnil „Štajerca“ samega, ki vas in vaše delovanje prav tako obsoja, kakor mi obsojamo njegovo pisavo in njegova načela. In vendar ste pisali v prvih številkah „Narodnega Lista“ in v „Domovini“, da bodete spreobračali Štajerčijance. In mesto tega ste se spravili nad pristaše Kmečke zveze, spravili ste se nad katoliško duhovščino. Od kedaj pa tvorijo vsi ti Štajerčeve pristaše? Mejnike v dosedanjem razvoju Narodne stranke ste postavili čisto na napačna tla. Treba jih bo torej postaviti kam drugam, ne pa na katoliške prižnice, spovednice, farovže, Marijine družbe, afrikanse misijone, in Bog si ga vedi kam se! Kam? To bi radi izvedeli. Pa saj bodete o tem novem mejniku gotovo natančno in kritično poročali!

* **Kedo je podležji?** Svoj čas sta „Slovenski Narod“ in liberalni „Gorenjec“ osrečila svoje bralce z lažjo, da je kaplan Zabret v Gorjah pri Bledu napravil vse polno dolgov in jo potem potegnil v Ameriko, pustivši svojim upnikom samo sled za seboj. V dotični časniški zlagani notici je bilo tudi omenjeno, da je Zadrudna zveza v Ljubljani posodila kaplanu Zabretu večjo svoto denarja, za katerega je jamčil neki kmet, ki bo sedaj moral plačevati dolg za kaplanom. Celjska „Domovina“, ki išče po drugih časnikih zlaganih notic o duhovnikih, je seveda tudi to vest ponatisnila. „Slovenski Nar.“ in „Gorenjec“ sta pozneje prinesla sama od sebe popravek, da je cela ta vest neresnična, ker je kaplan Zabret v dobrih premoženjskih razmerah in službuje v St. Vidu nad Ljubljano. Da tudi Zadrudna zveza v Ljubljani nobenemu posamezniku ne more posejati denarja, to ve šefredakter „Domovine“ g. Jošt prav dobro. Kljub temu pa je liberalna „Domovina“ toliko slabša in podležja kot oba kranjska liberalna lista, da je popravek notice šele sprejela na izrecno zahtevo Zadrudne zveze v Ljubljani, ker bi sicer dobila tožbo. Kateri list je torej slabši, „Domovina“ ali „Slovenski Narod“?

* **Nesramna lažljivost** „Narodnega Lista.“ Teden dni je preteklo, ko je „Slovenski Gospodar“ opisal in dokazal vso goloto in lažljivost njegovega podlistka „Vera ljubezni v srednjem veku.“ A list si upa te neumnosti nadaljevati! Ni ga sram! Ako se psu na rep stopi, se pobere, ta listič pa naprej kavka. Peter Arbuez, ki je umrl l. 1485., muči, kakor piše ta inteligentni list, že luteranke, ko je Luter še v sami srajčki okoli letal (roj. 1483)! „Narodni List“ že ve, za koga piše! Potem še doda črtico o odpravi studeniškega samostana, češ, da je to zgodovinska dogodba! In vendar je nezagodovinska nevednost in laž. Prvič ni bil samostan ustanovljen l. 1263., ampak 1245; drugič v celem letu 1782. ni bilo nobenega pouka za tretjerednike v Studenicah; tretjič bi imel cesar Jožef za več let opravka, če bi bil hotel kot berač obhoditi vseh 700 samostanov, katere je odpravil obenem s studeniškim; slednjič se to ni zgodilo l. 1782., ampak s cesarskim pismom z dne 30. oktobra 1781. Ako koncem želi nevedni pisatelj, da bi še kak drugi Jožef pognal sedanje magdalenke iz njih samostanov, moramo samo reči, da je samostan ravnotako ali še bolj pošteno pridobljena last, kakor premoženje kateregakoli državljana. Francoska revolucija je pokazala, da se taki napadi na zasebno imetje lahko sicer začnejo s cerkvenim premoženjem, a pozneje pride pa tudi vrsta na — razne demagoge. Seveda pri kakem spulnanem študentu se ne bi veliko dobilo, morda več pri kakem liberalnem sotrudniku.

* **G. ravnatelj Jošt** in celjska Zadrudna zveza. Večkrat je poslal že popravke v slovenske liste g. Jošt, da ne goni nobene politike. S temi popravki se hoče pravi v javnosti, ker ve, da škoduje njegovo postopanje in pa poslovanje, ki sloni le na politični stranki „Narodnega Lista“, največ Zadrudni zvezi celjski. Njegovim sladkim ugovorom v zasebnem občevarju in pritrjevanju, da dela nad strankami, pa ne verjame nikdo več. Če je še kdo, ki bi mu zapul, ga opozorimo na razne opazke, katere je Jošt dejanski večkrat že izustil. Če so zahtevali ponekod v odbor novega denarnega podjetja svojega župnika, se je Jošt vedno hitro odrezal: Brez črnih bomo že opravili. G. Jošt, bodete tudi to popravili? Hočete imeti priče za te vaše žalitve? G. Jošt dela pri osnovanju denarnih zavodov le iz strankarskega namena. To je dognano. Zadrudna zveza celjska je imela dober namen, dokler se ni spravila agitatorjev Narodne stranke na krmilo, toda ta namen se vedno bolj podkopava, zato skrbe pa strastni liberalni mladiči, ki so se zdaj začeli zbirati okoli Jošta, katerega poprej tudi marali niso zaradi vsemočnosti njegove. Da si ohrani svojih prijateljev, dela pri denarnih zavodih na njihov mlin. Zato ve-lja za Jošta pri ustanovitvi vsakega denarnega za-

voda glavno načelo, delati za Narodno stranko. Povsod si zbere zavedne pristaše Narodne stranke in jih pouči, da vzamejo po 10 deležev, toda roti jih, da drugim, zlasti pristašem Kmečke zveze ne smejo dovoliti več kot k večjemu en delež, dasi so ravno ti povsod najbolj ugledni in uplivni možje. Je-li to zopet neresnica, g. Jošt? Ganite se le, dokazali vam bomo. Kaj pa reče k temu Zadrudna zveza v Celju? Nič, lepo molči!

* **O celjski Zadrudni zvezi** krožijo v zadnjem času zelo čudne govorice. Da je ravnatelj te Zadrudne zveze Jošt eden glavnih agitatorjev Narodne stranke, ki bije boj proti duhovnikom na celi črti, je dognana resnica. Ravno tako je resnica, da Jošt in njegovi uradniki ob ustanovitvi posojilnic ljudi nagovarjajo zoper duhovnike, češ, naj se jih ne sprejme kot člane posojilnic. To vse je šlo sedaj na rovaš ednega Jošta, sedaj smo pa zvedeli, da je celjska Zadrudna zveza dovolila „Narodnemu Listu“ podpore K 10.000. „Narodni List“ in „Domovina“ v zadnjem času napadeta duhovnike na enako nizek in podel način. „Domovina“, ki je nekako poloficijuzno glasilo celjske Zadrudne zveze, si celo upa dvomiti nad tem, je-li katoliška vera edino prava ali ne. To dejstvo smo morali pribiti v znanje onim gospodom duhovnikom, ki še danes sodelujejo pri posojilnicah, koje so včlanjene celjski Zadrudni zvezi.

* **Učiteljica Wah** in liberalna gonja proti njej. Najprvo je planil po nedolžni gospodični „Slovenski Narod“, nato pa dodal še več surovosti „Domovina.“ Surovost in zlobnost imenujemo tako pisavo, ki kliče naravnost občino in oblasti proti mladi gospodični, ki se ne more braniti. Lumparija je pa naravnost, da napadeta lista, ki hočeta biti narodna, ki hočeta zagovarjati narodne težnje, zlasti težnje slovenskega uradništva in učiteljstva, nastavljenje slovenske deklice, ki govori in čuti boljše slovenski, ko uradnika teh listov, ki je vzgojena slovenski v najlepšem smislu, ki ima stariše, kateri glede narodnosti, dasi so nižjega uradniškega stanu, pač nadkrijujejo takozvane slovenske obitelji. Boleti mora očeta, ki vporabi vse svoje moči, da vzgaja narodno v mestu, kjer so tako težavni pogoji za slovensko vzgojo otrok, ko čita takb grle napade na svojega otroka v narodnostnem oziru, zlasti če ima mirno vest in ve, da je otrok navdušen za svoj narod in zmožen popolnoma svojega jezika. Pozivljamo in prosimo župana, obče spoštovanega gospoda Urbanca, da sam pojasni stališče tema dvema listoma, ker v ožjem občevarju z učiteljico lahko dobro presodi, če je gospodična slovenskega pokolenja ali nemškutarskega mišljenja. Da bode zadoštila učiteljica formalnim zahtevam glede slovensčine, naj bodeta ta lista brez skrbi. Gospodu učitelju, katerega imamo na sumu, da je vprizoril gonjo proti Slovenki, bomo posvetili vdrugič ravno glede narodnosti več zanimivih točk. Gotovo je, da napad ne izvira iz gorečega domoljublja, temveč da je le izbruh osebnega kruhoborstva. In za osebne sebičnosti gotovo tudi ne bode šel občinski zastop po kostanje v žerjavice; toliko razuma pač imajo tudi občinski odborniki! Ti gotovo dobro presodijo, da je celo velika dobrota in izredna sreča, če dobi še Slovenka v mariborskem okraju kako učiteljsko mesto. Stari nemškutar, ki je povzročil svoj, takega klobička ne pozna, ker on ni dosegel svojih koristij.

* **Slovenski dijaki**, „upanje naše domovine“ v Celju. Upliv naprednjakov na celjsko gimnazijsko mladino zori grenke sade. Še-le nekoliko mesecev je tega, da so gimnazijci-fantolini v Plojevi gostilni javno psovali v šolski službi osivelega profesorja z oslom. Profesor je to psovko mirno v žep vtaknil. Zakaj, nam ni znano. V ravno tej gostilni je v Silvestrovi noči tamburalo do dveh popoldne 14 nižjegimnazijcev, med temi so bili tudi 12- in 13letni otroci; to vse pod vodstvom in nadzorstvom nadučitelja slovenske okoliške šole. Poročali ste tudi, kako se je pred kratkim umaknil iz Narodnega doma slovenski profesor pred lastnimi učenci, ko so mu nežno namignili, naj to stori, s pesmijo: „Kaj nam pa morejo, če smo vesel.“ Stanovska čast bi bila od dotičnega g. profesorja vendar drugo postopanje zahtevala. Vendar strah, da bi ne zgubil med filistri že ogledane popularitete, mu je narekoval, tako postopati. Sedaj se zbirajo ti fantolini v neki gostilni v Lavi vsako sredo in soboto in kalijo mirnim vašanom nočni mir. Naši napredni gimnazijci, s katerimi se o tem nečemo prerokati, so si tudi ustanovili svoj list in ga krstili „Svobodo.“ Lastnik, izdajatelj in urednik mu je Rasto Pustolešek, mož, ki je že trikrat maturiral, potem pravo študiraj, a ko nečeno obesil vse skupaj na klin in pribežal v uredništvo „Slov. Nar.“ Ta mož je tedaj voditelj naše srednješolske mladine. Človek bi se k temu početi smejal, ko bi ne imelo resnega ozadja. Pokrovitelj tega podjetja je namreč g. Ivan Hribar, župan ljubljanski in državni poslanec, ki je preštudiraj celih 6 gimnazijskih šol. Gimnazijci, če hočete tudi vi Hribarja posnemati, prosto vam, a opozarjam vas, da sedaj ne postane nobeden več s 6 šolami generalni agent keke banke, ampak k večjemu kak boren pisac. Ostali 5 podporniki „Svobode“ kakor: Roblek, Majdič, Trnkoczy, Knez in Predovič bržkone niso vedeli, zakaj se gre in podpri so „Svobodo“, da se znebijo vsiljivih beračev. Mimogrede omenimo, da je priteklo tudi nekaj Grenadirbirtovega denarja v blagajno za „Svobodo.“ Čudna so pota božje previdnosti.

* **Na naslov g. drž. posl. Ježovnika.** Ker „Narodni List“ in „Domovina“ ne moreta nikakor ovreči naših trditvev o vaši zvezi z nemškutarji, vas vprašamo le še kratko in prosimo odgovora: Je-li res, da ste se pred volitvijo šli klanjat vsakemu nemškutarju in prositi glasov? Je-li res, da so vam prišli po izvolitvi čestitat v prvi vrsti nemškutarji? Je-li res ali ne, da niste pri zmagoslavju razobesili niti ene slovenske zastave? Je-li res, kar je trdil g. Pribožič javno, da ste se pogodili z nemškutarji glede volitev v okrajni zastop in tržko občino? Radovedni smo na Ježovnikov odgovor. Videli bomo, kdo laže, mi ali „Domovina“ in „Narodni List.“

* **Učiteljska mesta.** Do 30. novembra so razpisana mesta: nadučitelja pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. (III. plačilni razred), učitelja v Reki pri Hočah, v St. Ilju v Slov. gor. in v Vuzenici (vse v II. pl. razr.).

* **Velik uspeh Slovenskega kluba.** Po posredovanju Slovenskega kluba bo vlada I. in II. državno gimnazijo v Ljubljani ter gimnaziji v Novem mestu in Kranju popolnoma poslovenila. Le toliko se bo učilo v nemščini, da se učenci nauče tudi tega jezika.

— **Tržne vesti.** Že koncem zadnjega tedna so postajale tožbe o suhem vremenu na Ogrskem močnejše in ta teden niso ponehale, ampak so se še bjačile. Naša tržišča, ki nastopajo popolnoma samostojno, brez ozira na inozemsko, so se utrdila, cene so se začele pomikati navzgor. Današnje stalnosti je največ krivo suho vreme, ki onemogočuje sejanje zimo, ker je zemlja pretrda. Svetovni trg je nekoliko razburkan od dogodkov v New-Yorku. Kakor znano, je postal denarni trg New-Yorka pozorišče velikih nemirov, kjer so depozitne banke z majhnim tlehničnim kapitalom delale velike špekulacije, ter tako zagazile na nezdravo pošlago. Ponudbe so jako skromne, promet neznačen, ker se kupci po možnosti rezervirajo glede na visoke cene in na skromne ponudbe, ki bi živahnejši zahtevi ne zadostovale. Povdarjati še moramo, da je koncem tedna tendenca postala nekoliko medležja, ker Amerika je spravila mnogo blaga na pot v Evropo. — Pšenica. Ponudbe majhne. Nihče ne sili z blagom, vendar si je pridobila s tem tednom okoli 15 vinarjev. Mlini si ne upajo prav na dan kot kupci, ker moka jim še vedno dela sitnosti. — Rž. Prvo vlogo danes igra rž, ki svoje cene neprenehoma dviga, vendar se ponudbe vkljub visoki ceni nočejo pomnožiti. Iz tega sklepa, da mora biti malo blaga v rokah lastnikov, ker neverjetno je, da bi bila vzrok neznačnim ponudbam rezervacija lastnikov blaga. Rž si je pridobila tekom tedna za približno 20 vin. — Oves se ponaša z voljnimi odjemalci in se vsled tega drži. — Turščica. Kakor je oviralo suho vreme sejanje ozimine, tako je pospeševalo spravlanje turščice. Letošnja letina ni le jako obilna, ampak tudi zdrava, zrno je lepo in suho, tako da bo v kratkem pripravno za transport. Kljub temu se tudi to blago draži. — Moka. Kupčija s tem blagom je jako mirna, ker zvišanje žitnega trga je zopet potlačil živahnejši promet, ker konzum vendar nima pravega zaupanja v današnji položaj, saj se danes zahteva, posebno za rženo moko, višje cene, ko pa leta 1897., ko je bila letina jako slaba. Letos imamo pač srednjo letino. Na sklep neki nočejo kupovati, ker že danes ne služijo nič, konzument pa je tudi nezadovoljen z današnjimi velikimi (!) žemljami. Večje zanimanje zvišajo temnejše vrste pšenične moke, ki so primeroma s finimi vrstami visoke v ceni in tako nekoliko oškodujejo mlinarje za izgube pri finih mokah. — Otrobi in klajna moka so jako visoki in stalni. Dunajska produktna borza je nastopila odločno proti vsaki prepovedi izvoza krmil. Visoke cene, ki se dosega v inozemstvu, posebno v Nemčiji, oškodujejo mlino za izgube pri moki, in ako bi se prepovedal izvoz, izgubijo naši mlini najboljšega odjemalca, rajhovske Nemce, ki že sedaj očitajo našim mlinom, da se hočejo tako na zaželjen način otresti svojih obveznosti. Vse te zahteve po prepovedi izvoza pa baje niso povsem opravičene, ampak se hoče še bolj vznemiriti interesente in žitna tržišča. Bodočnost bo pokazala, ali današnji položaj trga odgovarja resnici ali ne. — Hmelj. Cena je zopet za dobrih 5 K šla ta teden navzgor, posebno srednje in nižje vrste grede dobro (Zalec K 130—145), tendenca jako krepka.

* **Naročitev ameriških trt.** Opozarjamo vinarje na razglas deželnega odbora med insektarji danjšnje številke zaradi naročitev ameriških trt iz deželnih trtnic.

* **Vinčarski tečaji.** Opozarjamo na tozadevni razglas deželnega odbora med inserati.

* **Podpora za dijake.** Posojilnica v Mariboru podela za šolsko leto 1907-8 iz ustanove rajnega g. Franca Rapoca deveterim visokošolcem podpore v znesku po 300 K. Pravico do teh podpor imajo dijaki slovenske narodnosti, posebno iz mariborskega in šoštanjskega okraja. Prošnje za podporo, obložene s krstnimi listi, spričevali uboštva, spričevali o izpitih in z indeksi, naj se vložijo pri posojilnici v Mariboru do 20. novembra t. l. V prošnji naj se tudi omeni, uživa li prošnik že od drugod kako podporo in v katerem znesku. Navesti je tudi študijski semester. V Mariboru dne 30. oktobra 1907. Ravnateljstvo.

* **Slov. kat. akad. društvo Danica** na Dunaju izvolilo je na občnem zboru dne 21. t. m. sledeči odbor za zimski tečaj: cand. phil. Ernest Tomec, predsednik, cand. iur. Ivan Mazek, podpredsednik,

and. iur. Anton Pogacnik, tajnik, stud. agr. Florijan Božič, blagajnik, stud. iur. Ivan Majerle, knjižničar in stud. med. Matija Justin, gospodar.

* Slovensko kat. akad. društvo „Zarja“ v Gradcu si je izvolilo na svojem I. rednem obnem zboru dne 25. t. m. za zimski tečaj 1907—8 naslednji odbor: Tov. cand. iur. M. Malnerič, predsednik; tov. stud. iur. B. Schaubach, podpredsednik; tov. stud. med. A. Arušek, tajnik; tov. stud. iur. I. Milač, blagajnik; tov. stud. iur. A. Ogrišek, knjižničar; tov. stud. iur. F. Logar, gospodar.

Mariborski okraj.

m Sv. Jožef pri Mariboru. Zadnji zbor društva za zidanje novega zvonika nam nudi sledečo sliko: Rednih udov je bilo 299 z doneski 552 kron 80 vin. Doneski neudov so znašali 240 K 1 v. Vsega skupaj se je torej nabralo letošnjo leto 792 K 81 v. Lanski kapital z obrestmi znaša 15.664 K 27 vin. Izdalo se je 6 kron. Do zadnjega obnega zbor se je torej nabralo 16.457 K 8 v. Vsem blagim darovateljem tisočeri: Bog povrni. — Odbor društva si ob enem usojal prositi stare ude, daprispevajo dragi volje letne doneske. Nove ude pa najprijazneje vabi, da pristopajo, ker je še veliko podobie sv. Jožefa, ki bi bile rade razposlane.

m Maribor. Mariborski mestni svet je sklenil, da se sezida most čez Dravo v nadaljevanju Gosposke ulice. V deželnem zboru je namestnik rekel, da pride ta most najdražje. Kaj pa je mariborskim Nemcem za denar, saj ne plačujejo oni, ampak ljudstvo. Med prebivalstvom vlada vsleči tega upravičeno ogorčenje.

m Volitev v okrajni zastop mariborski. Kjer je le mogoče, škodujeta celjska lista politiki obmejnih Slovencev. Ko se je tihim potom že zdavno pripravljalo za volitve v okrajni zastop, so morali ti kratkovidneži nesti stvar na veliki boben, seveda z napadi na drž. posl. Pišeke in pa Kmečko zvezo. S temi napadi so opozorili le nemškutarje, da so začeli delati z vso silo, kakor le ti znajo, ker imajo vse orožje v rokah. Nameravalo se je tudi udeležiti se v skupini veleposestnikov, toda merodajni možje so odločno odsvetovali, ker se je po natančnem računu dognalo, da bi zbrali, če spravimo do zadnjega moža vse na volišče, le kakih 70 glasov od 365. Hoteli smo tudi tukaj šteti svoje glasove, kar bi bilo pravilno. Toda prevladalo je mnenje nekaterih gospodov, da bi s tem še bolj opozorili nasprotnike na odpor v skupini kmečkih občin. V teh se je sedaj storilo vse, kar je le sploh mogoče, in sicer takim potom, da bi nasprotniki niti ne slutili. Seveda zopet moreta poseči celjska lista vmes, da opozarjata nasprotnike, ki bodo skušali pridobiti že itak omahljive župane na svojo stran, katere se je že precej pridobilo za slovensko listino. Vidi se pač, da je tem ljudem zmaga deveta briga, če le vdarjajo po Kmečki zvezi in poslancu Pišek, ki ne utrudi delo od osebe do osebe, zlasti pri omahljivcih, samo da bi se enkrat tudi tukaj dosegel kak narodni uspeh. Žalostno je le, da sta ta lista, kolikor se že zdaj pozna, pokvarila, kar je bilo že dovoljenega. Mi smo v „Slov. Gospodarju“ molčali o tuelovanju za te volitve, ker vemo, da ni spretno delati v takih zadevah, če se obesijo na veliki zvon. Krivda vsakega poraza zadene le te celjske neprevidežne, ki ubijajo vse, kar ne gre izpod njihovih rok.

m Laporje. Zadnje soboto je slo okoli 10 mladeničev iz naše župnije in še več iz sosednih na Koroško k železnici delat, malo prej pa nekateri na Zgornje Štajersko v rudokope. Sploh se opazuje, da zapuščajo moški domačo grudo ter gredo v Ameriko in druge kraje za zaslužkom, doma pa je silno pomanjkanje delavskih moči. — Za načelnika krajnega šolskega sveta je izvoljen g. Košič iz Hošnice, ker je prejšnji moral odstopiti. Ko bi prej izvolili pravega moža, bi izostalo precej prepira, zmede in — stroškov.

m Pesniški kolodvor bodo razširili.

m Mariborski okrajni zastop. V skupini veleposestva, v kateri se kmetje niso udeležili volitve, so bili izvoljeni sledeči: Vincenc Bachler, tovarnar v Račjem; Franc Baumgartner, veleposestnik v Jareninskem dolu; Ferdinand Jagritsch, trgovec v Selnici ob Dravi; dr. Fr. Kornfeld, zdravnik v Mariboru; Avg. Löschig, veleposestnik v St. Lovrencu nad Mariborom; Ludvik Petz, veleposestnik v Špičniku; Alfred vitez Rossmann, graščak v Radvanju; dr. Schmiderer, župan v Mariboru; Fr. Urbanstschitsch, veleposestnik v Vilkomu.

m Sv. Peter nize Maribora. Društvo „Skala“ priredi v nedeljo dne 3. nov. ob 8. uri popoldne v Muršičevi gostilni predavanje. Govoril bo znani veščak Vladimir Pušenjak iz Ljubljane: 1. Splošno o zadružništvu, 2. o Rajfajzenovih posojilnicah, 3. o gospodarskih združbah (nakupovalnih, prodajalnih, živinorejskih, sadjarjskih in vinarjskih). Možje, mladeniči, kmetje, viničarji, vsi pridite!

m Kat. slov. izobraž. društvo v Laporju priredi v nedeljo, dne 3. nov. t. l. po večernicah v društveni sobi poučno zborovanje s poučnim predavanjem, petjem in deklaracijami. Pridite polnoštevilno vsi udje in prijatelji društva in izobrazbe! Pridejo naj tudi vsi, ki so si v spomladu po potovalnem učitelju g. Goričanu naročili sadna drevesa.

m Slov.-goriško vinorejsko društvo pri Sv. Benediktu v Slov. gor. vnovič vabi vse društvenike h glavni skupščini, katere bo v nedeljo dne 17. nov. t. l. popoldne po večernicah v prostorih bral. društva pri Sv. Benediktu s istim vsprejemom, ker se na Mihaelovo nedeljo ni zbralo zadostno število udov in se tedaj glavna skupščina ni mogla vršiti.

Ptujski okraj.

p Cena kostanjev je padla na štiri krone za vagan.

p Stoprce. Zaradi dreves, kateri so zlikovci leta 1904. obelili, začela se je zopet preiskava pri sodišču v Ptuj. V torek dne 22. oktobra je bilo v tej zadevi zaslišanih nad 20 prič.

p Lešnica pri Veliki nedelji. Blago rodbino Kuharič je zadela bridka izguba. Dne 24. t. m. so nesli štirje hvaležni sinovi svojo nepozabno mater Ano Kuharič k zadnjemu počitku. Da je rodbina Kuharič obče spoštovana in priljubljena, je pričala nenavadno velika množica pogrebcev, med njimi 4 duhovniki, ki so opravili mrtvaške molitve. Z globoko v srce segajočimi besedami je vzel slovo od svoje pokojne tetke tukajšnji rojak, prečastiti mil. g. kanonik Fr. Meravec, ki je vodil tudi mrtvaška sv. opravila. G. Florijan Kuharič se je v izbranih besedah zahvalil mil. g. kanoniku Moravcu, vlč. Jožefu Meško, domačima čč. gg. duhovnikom in pa vsem pogrebem. Naj blaga mati vrlih, vernih in narodnih sinov v miru počiva!

p Sv. Lovrenc na Dr. p. V nedeljo je bil pri nas v hiši preč. g. stolnega dekana dr. Mlakarja ustanovni shod bralnega društva. Zbralo se je nad 100 vrlih gospodarjev, kmečkih mladeničev in deklic, ki so z zanimanjem poslušali govor odposlanca S. K. S. Z., prof. dr. Verstovška, o izobrazbi sploh in o namenu bralnih in izobraževalnih društev. Vsi so obljubili, da bodo zvesti člani novostanovljenega društva, in so takoj pristopili kot udje v lepem številu. Po sprejemu pravil si je zbor izvolil iz raznih vasij te-le odbornike: g. kaplana Kociper A. za predsednika, posestnika Tumpaj J. za podpredsednika, mlad. Rogač A. za tajnika, Fošnerič M. za njegovega namestnika, mlad. Napast M. za blagajnika, velep. Mlakar S. za njegovega namestnika, mlad. Kukovič Iv. za knjižničarja. Pregledovalca računov sta pa g. župnik Ozmeč in župan Napast Fr. Kot ustanovnika sta pristopila preč. g. stolni dekan dr. Mlakar, ki je dal svojo hišo društvu na razpolago, za kar se mu najiskrenejše zahvaljujemo, in pa č. g. župnik Ozmeč. Bog blaj, da bi društvo procvitalo! Odborniki na delo!

p Janežovec. Pred kratkim smo imeli v naši občini dvakrat zaporedoma občinske volitve. Prvikrat dne 22. septembra. Čeravno so se vršile postavno, jih je neki v občini bivajoči Štajerčijanec in liberalce Franc Knechtl, ki niti posestnik ni, prekučil z namenom, da dobi sedež v odboru; ali pa še mene za riharja izvolijo, si je mislil. Pa druga volitev dne 29. septembra je dokazala, da janežovski volilci nimajo zaupanja do liberalcev, ker je imenovani s 7 glasi proti 15 in 16 propadel. Izvoljeni so bili možje korenjaki. Volitev občinskega predstojništva dne 13. t. m. je dokazala sledeče: Za občinskega predstojnika je z večino glasov izvoljen posestnik g. Anton Sever. Občinska svetovalca sta gg. Fr. Arnuš in Avg. Pšeid. Ker je župan starosta g. Franc Koemut, ki je okoli 20 let skrbno v naši občini gospodaril, zaradi bolezni predstojništvo odklonil, je bil soglasno izvoljen za blagajnika. Zraven teh je še 8 gg. odbornikov, ki so sami zavedni možje. Omeniti še moramo, da je bilo pri volitvi odbora veliko glasov razcepljenih.

p Ptujski Orng — zopet podjetnik. Kakor nazonanja okrožnica okrajnega glavarstva z dne 25. septembra t. l. št. 31936, hoče Orng postaviti v Ptuj hišo sirotišnico, kjer bi se sprejemali otroci iz vseh občin ptujkega okraja. Dnarec za to podjetje do sedaj še seveda nima. Skladati bi morale občine, nekaj denarjev bi pa na posodo vzel s trdnim upanjem, da bode že pozneje občine pripravil na to, da bodo za svoje gojence pošteno plačevali in amortizirale dolg za novi mestni zavod. Kmečke občine, varujte se, varujte se novih zanj! Ti otroci iz dežele imeli bi se vzgojiti v novem zavodu in do 14. leta obiskovati — tudi mestne šole! Tako bi se pa z zgodilo, da bi se na stotine otrok zopet deželi vsako leto odtegnilo, v mestu bi se ponemčili, mnogo bi jih pobegnilo v svet, mnogo postalo mestnih fakinov, — nova bremena občinam na deželi, bremena brez konca in kraja! Torej otroci sirote, ki nimajo starišev, naj se na deželi izročijo vestnim varuhom, ki jih vestno pošljejo v naše domače šole na deželi, večji taki otroci so že lahko pastirji, katerih tako zelo primanjkuje, sicer se pa raj na deželi vzgojijo za vestne rokodelce in poljske delavce, katerih nam vedno tako zelo pomanjkuje.

p Na Vurbergu je bila velika radost dne 22. t. m. Veselo so pokali topiči. Zakaj? Prihajal je novi lastnik slavnega vurberškega gradu Jožef grof Herberstajn z gospo grofico. Župan Preložnik z občinskimi odborniki v imenu občine in župnik Kokelj z ključarji v imenu cerkve sta v vznesenih besedah pozdravila novega lastnika. In gospod grof se je takoj skazal kot požrtvovalnega kavalirja, skazal se je kot velik dobrotnik tukajšnjega ljudstva. Daroval je namreč 500 kron za ubože vurberške župnije. Hvala tisočera! Blagoslov božji spremljaj vse delovanje visokega darovalca!

p Shod zaupnikov Kmečke zveze za ptujski okraj. V nedeljo 27. vinotoka dopoldan ob 11. se je vršil shod zaupnikov Kmečke zveze v samostanski dvorani v Ptuj. Shod, katerega se je udeležilo 80—90 vrlih posestnikov, je otvoril sklicatelj g. M. Brenčič mlajši ter pozdravil navzoče možje in predlagal g. Rižnera, župana pri Sv. Marjetil predstojnikom, in g. Ozmeča zapisnikarjem shoda. V okr. odbor Kmečke zveze so bili izvoljeni: predsednikom g. Miha Brenčič mlajši, veleposestnik v Spuhli, podpredsednikom g. Janez Grahar, veleposestnik na

Hajdini; tajnikom g. Peter Žirovnik, katehet v Ptuj. Novoizvoljeni predsednik g. Miha Brenčič se zalival za izkazano mu zaupanje in v daljšem, zanimivem govoru pojasni namen Kmečke zveze, potrebo združenja kmečkega stanu v obrambo svojih pravic in geslo: Svoji k svojim! Da bode kmečka organizacija vsestransko mogoča, želi g. govornik, da se iz vsake župnije izvoli vsaj eden odbornik, ki bi v dejanju in z nasveti podpiral pododbor, na kar so bili izvoljeni sledeči odborniki za posamezne župnije: Vurberg, Krefl Janez, veleposestnik; Sv. Urban, Hameršak Alojz, kmet v Ločkem vrhu; Sv. Lovrenc v Slov. gor., Jakob Horvat, predstojnik; Sv. Andraž, Jožef Plešič, kmet; Polenšak, Meško, predsednik bralnega društva; Sv. Marjeta, Rižner Franc, predstojnik; Sv. Marko, Vrščič Iv., predstojnik; Sv. Vid, Alfons Svet, posestnik; Sv. Lovrenc na Dr. p., Ozmeč, posestnik; Ptujška Gora, Topolovec Jurij, predstojnik; Majšperk, Turkuš, Janez, veleposestnik; Cirkovce, Zorko Melhior, posestnik; Sv. Janž, Golob Jakob, kmet; Sv. Bolfank, Čuček Jakob, kmet. G. Hameršak predlaga, naj se po posameznih župnijah prirejajo shodi, na katerih se naj kmetom razloži pomen in velika korist Kmečke zveze. Ta predlog je bil z navdušenjem sprejet. Za govornike na takih shodih so se oglasili gg.: Miha Brenčič mlajši, Pašner Janez v Mezgovcih, Novak Ivan pri Sv. Urbanu, Grahar Janez in Stole iz Hajdine, Vrščič od Sv. Marka in Liplj od Sv. Marjete. H koncu g. Rižner povabi zborovalce, naj takoj danes začnejo s pristopom k Kmečki zvezi, kateremu vabilu se je večina navzočih takoj odzvala. Nato se je to velepomembno zborovanje zaključilo.

p Savci blizu Sv. Tomaža pri Ormožu. Od svojih sorodnikov je odšel že pred tremi tedni mož, kateri je kakih 45 let star in gluhonem. Ako je komu znano, kje ta mož sedaj bliva, naj blagovoli to naznaniti občinskemu uradi Savci.

Slovenjgraški okraj.

s Razbor. Pri nas smo dobili pošto oddajalnice. Poštni pot nam bo prinesel trikrat na teden pošto iz Slovenjgradca.

s Brezno. V bližini tukajšnjega kolodvora nameravajo sezidati most čez Dravo. To je že dolgotrajna želja tukajšnjega prebivalstva. Dne 12. nov. bo komisijski ogled.

s Skale v Šaleški dolini. Dne 20. t. m. je bila v Skalah veselica s tombolo, katero je priredila kmet. zadruga pod vodstvom neumorno delavnega načelnika Antona Jana. Obnesla se je jako dobro. Prišli so na veselico št. ljčani, Velenčani pa nimajo pravega zmisla za mejsebojno družabno življenje. No seveda Ježovnika tudi ni bilo zraven, ker ni bilo liberalcev. On gre le tja, kjer vé, da je mnogo gospode za njega, kmeta vidi le še rad v svoji gostilni. Kmetje, začelo bode se daniti tudi vam, ki ste ga volili. Pripravljajte se sami za volitve občinske in okrajni zastop; stojte vsaj Vi trdno na narodno-krščanskem programu. Pustite omahljivce!

Konjiški okraj.

k Konjice. Preteklo nedeljo nam je okoli 130 poslalsalcev v prostorih „Bralnega društva“ g. potov. učitelj Goričan poljudno in podučno predaval o umnem gospodarstvu sploh, in posebej o pravilni gnojitvi njiv in travnikov, ter o sadjarstvu. Sten je naše „Bralno društvo“ zopet pokazalo, da mu je pred vsem namen ljudstvo vzgajati in podučevati, zato pa pridno pristopajte k temu društvu, zlasti fantje. Društvena knjižnica bo zanaprej vsakemu, tudi nečlanu, odprta. Prihajajte pridno po knjige, jih je na izbero zabavnih in poučnih. Drugi mesec bo zopet predavanje.

k Velika nesreča je zadela mladega pa pridnega gospodarja Antona Sadek podomače Višnar. Dne 25. t. m. zgorele ste mu obe veliki in lepi gospodarski poslopji. Kar še je pa najhujše, zgorela je tudi vsa krma za 20 glav goveje živine in za konje. Zgorelo je tudi vso žito, kar se ga pridela pri tako velikem gospodarstvu. Marsikateremu revežu je ogenj uničil kos kruha, katerega je pri hiši Višnerjevi gotovo vsak potreben dobil. Škode je čez 16.000 K. Sree nam krvavi pri misli na tako lepo živino, katere se bo morala pod ceno prodati ali pa stradati. Zavarovalnina je majhna, komaj 1400 K. Vzrok požara je neznan. Mlad gospodar se vsem smili. Pred letom je prevzel ogromno in lepo gospodarstvo od bolnega očeta, ki je preteklo zimo umrl. On, ki je tako rad pomoč delil, je sedaj pomoči potreben pa tudi vreden. Vrli farani, večkrat ste pokazali svoje blago sree, pokažite ga sedaj svojemu dobremu tovarišu. Skažite mu pomoč, ko je v največji sili!

k Iz konjiške okolice. Bliža se zopet čas, ko bodo morali otroci iz konjiške okolice v šolo. Nekaj jih obiskuje tudi nemško šolo, a imajo sedaj že 6 tednov zamude zaradi škrlatice. Stariši, nikar ne silite svojih otrok v nemško šolo, kjer se ničesar ne naučijo, najmanj pa nemščine, a so v nevarnosti, da zatajijo svojo mater, ter postanejo, ko odrastejo nemškutarski Štajerčijanci. Pravilne nemščine se v nemški šoli ne morejo priučiti, slovenščine tudi ne bodo znali, a v drugih predmetih so pa letos še celo zaostali. Slovenskega otroka tedaj v slovensko šolo. Drugo leto se bo menda že začelo staviti novo šolsko poslopje za konjiško okolico, ki je preračunjeno še čez 80.000 K. Kmetje, če morate

šole tako drago plačevati, pa tudi zahtevajte dobrih in slovenskih učiteljev na tej šoli, ki bodo vašo dečo tudi kaj naučili. Otroke seveda pa morate pridno pošiljati v šolo, ter jim dati tudi doma časa za učenje.

Celjski okraj.

e Dobrna. Nesramne lažnjivce ima v vrstah svojih dopisnikov „Slov. Narod.“ Namenoma in vedoma zlagan je dopis iz Dobrne, kjer na polna usta laže človeče, ki je prišlo nekdanj na Dobrno sestradano in z raztrganimi hlačami. Pravi namreč, da je krajni šolski svet na Dobrni na predlog župnika Kukoviča sklenil, zemljišče, na katerem se že leta nahaja šolski vrt, prodati posojilnici, da si tu postavi svoj dom. Sedaj pa poglejmo, kako laže: 1. g. župnik Kukovič takrat ni bil niti pri seji krajnega šolskega sveta; 2. krajni šolski svet ni sklepal o prodaji zemljišča, ampak o tem, da se naj premesti šolska drevesnica na drug prostor, ker ni sedanji za nič; 3. krajni šolski svet ne more prodati tujega zemljišča. Zemljišče je last dobrnske občine. Da je dopisun ob enem skrajno zloben, kaže nadpis celga dopisa: „Prijatelji šole.“ Podtikati hoče s tem krajnemu šolskemu svetu, posebno g. župniku, kakor da bi bil nasprotnik šole, ker se je prodal šolski vrt. Dopisun pa ve natanko, da je nadučitelj prvi sprožil misel, naj se šolska drevesnica prestavi na drug prostor. Nadučitelj prijatelj Nemeč Hazenpohl je že pred več časom v občinski seji stavil tak predlog. Sedaj bi bili primorani misliti, da je nadučitelj nasprotnik šole, ko bi natanko ne vedeli, kje je pravi vzrok celi stvari. Poskrbelo se pa bo, da se bodo gotovi ljudje korenito zaračunili. Lažite kakor hočete, pomagalo vam ne bo nič. „Slovenski Narod“ pa se naj sramuje v dno duše, da verjame takim sramotilcem slovenskega ljudstva!

c; St. Pavel pri Preboldu. Predpretečeno nedeljo smo se morali smejeti, ko je naš župan dal oklicati po občinskem slugi, da imenuje javno lažniva dopisnika „Slovenskega Gospodarja“, ki ga napada v številki od prejšnjega; četrtka. Pozval ga je, naj ga pride obiskat ali pa ga naj toži. Resnica pač v oči bode! Dokažite rajši, da nismopisali resnice, namesto da s takimi psovkami napadate. Cela občina ve, da smo pisali resnico. Še več bi bili lahko pisali, toda kar se ni, se lahko stori. Še enkrat vam povemo, da bi lahko boljše županovali in boljše gospodarili, da bi se marsikateri krajec prihranil občini in občanom.

e Sv. Pavel pri Preboldu. Veselica, ki jo je priredilo tukajšnje katoliško izobraževalno in gospodarsko društvo predzadnje nedeljo, mi nikakor neče iz spomina. Tako prijetno in veselo, pa toliko smeja, še gotovo nikdar ni bilo kot ta dan. Vrle igralke, sama domača dekleta, so nas izborno zabavale s svojim mičnim nastopom. Svoje vloge so res prav imenitno rešile. Vsaka je bila na svojem mestu, tako, da pač ne vem, katero bi najbolj pohvalil. Sicer pa, hvali naj jih zavest sama, ker so žrtvovale svoje moči in delale le v korist društva, čegar blag namen je vreden, da se podpira. In komičen prizor „Pri fotografu“ žel je enako pohvalo in priznanje. Srečolov nam je pa nudil mnogo prav lepih dobitkov, in čeravno nekateri nismo imeli sreče kaj lepega vloviti, smo se vseeno zadovoljno razšli. Vsem sotrudnikom pa kličem: po začrtani poti vztrajno naprej; društvu: napreduj in razvijaj se; igralcem in igralkam pa: na veselo svidenje, zopet kaj kmalu!

e Legar se je pojavil v Celju. Nekaj dijakov je že bolanih.

e St. Peter na Medvedovem selu. Minolo nedelje se je tam vršil nad vse krasno ustanovni shod katoliškega slovenskega izobraževalnega društva. Obširno poročilo pričemo v prihodnji številki.

e Za gospodarsko šolo in druge zavode šolskih sester so vplačali kot ustanovniki: Jos. Jurčič, dekan v Vučenici 100 K; po 80 K: Jak. Hribnik, dek. v Braslovčah; Jur. Šelih, župnik pri Sv. Kuničundri; Miloš Šmid, župnik v Solčavi; Martin Meško, župnik pri Kapehi. Kot redni udje: župniki Fr. Zmazek pri Sv. Benediktu, Martin Ulčič v Dolčnu, Jos. Dekortu na Ljubnem, Marko Tomazič na Pilštaju, Jur. Bezenšek v Čadramu, Jožef Cerjak v Rajhenburgu, Iv. Pavlič na Bizelskem, Iv. Prešern v Koprivnici, Jos. Krajnc v Zibiki, Ant. Podvinski v Remšniku, Gregor Potokar v Bočni, Pankrac Gregorc pri Venčesu po 4 K; p. n. g. Jos. Flek, prošt v Ptuj, Jos. Čížek, dekan v Jarenini, Lenart Vauportič, gvardijan v Ptuj, neimenovan v Kamnici, dr. Fr. Jankovič, zdravnik v Kozjem, Al. Haubenreich, duhov. v Mariboru, Fr. Simončič, stol. vikar v Mariboru, Iv. Rabusa, kapl. pri Sv. Jakobu v Sl. g., Henrik Verk, dekan v Kozjem po 4 K; M. Osenjak, žup. pri Sv. Petru pri Radg., Ana Baum, kuharica v Gradcu, Fr. Dovnik, dekan v Gornjem gradu, dr. Somrek v Mariboru, Fr. Moravec, stolni župnik po 10 K; Fr. Strmšek, kaplan v Trbovljah 5 K. Podporni udje: župniki: Fric Repolusk, Vid Janžekovič, Fr. Lom pri Sv. Petru ob Dravi po 2 K; Ana Preekar, kuharica v Mariboru 3 K; Val. Kropivšek, kapl. v Ptuj 2 K; Jan. Bosina, dekan in čast. kan. Mart. Šket, župnik, Jan. Kinsky, kapl. pri Sv. Lovr., Mih. Grošelj, kaplan v Loki pri Zid. mostu po 1 K. Zaupne osebe so nabrale pri udih svojega okoliša: Neta Zemljič, dekle pri Sv. Benediktu 9 K; Elizabeta Kač v Arji vasi 44 K; dr. Fr. Jankovič v Kozjem 8 K; Iv. Zdravec, župnik pri Sv. Bolfenku 47 K; Terez. Milinarič v Celju 10 K; Marija Kveder v Vojniku 41 K; Elizabeta Kač v Arji vasi 19 K; neimenovana v Celju 66 K.

Brežiški okraj.

b Brežice. Za poročevalca za kozjanski okraj je določen pri okrajnem glavarstvu Brežice pravni praktikant dr. Grossauer. Ta uradnik ne zna ne besedice slovenski in vendar ima uradno opraviti z okrajem, ki je popolnoma slovenski. Vsled tega na-

stanejo mnogokrat neprelke in se zamudi dosti časa, ker ta državni uradnik ne more občevati z našimi ljudmi in tudi ne more reševati kakih slovenskih vlog. Naš deželni poslanec dr. Jankovič je v tej zadevi interpeliral v zadnjem zasedanju deželnega zbora štajerskega namestnika ter zahteval, da se dr. Grossauer prestavi k nemškemu uradu ter da na njegovo mesto pride slovenščine popolnoma vešč uradnik.

b Poslanec dr. Jankovič je vložil v zadnjem zasedanju deželnega zbora predlog za podporo občini Brezje. V tej občini je v minoli zim; ozimino mrz popolnoma uničil. Dne 4. junija t. l. se je ta škoda pri 83 posestnikih uradno cenila na 16.600 K. Dotični posestniki so bili tudi minola leta močno poškodovani vsled uime. Letošnja suša je zopet napravila mnogo škode. Vsled tega je nastalo v tej občini veliko pomanjkanje in je podpora nujno potrebna. Poslanec dr. Jankovič je predlagal, da se prej ko prej da tem posestnikom v visočini uradno cenjene škode podpora.

b Shod Kmečke zveze v Sromljah dne 27. t. m. popoldne ob 4. uri se je vrlo obnesel. Navzočih je bilo okoli 200. Pazljivo in z zanimanjem so poslušali poročilo gospoda državnega poslanca dr. Benkoviča, kakor tudi deželnega poslanca dr. Jankoviča. Na predlog posestnika Kostrevec se je k sklepu izrekla zahvala in popolno zaupanje obema poslancema.

b Iz Rajhenburga. Na tukajšnjem shodu dne 27. t. m. se je sklenilo ustanoviti posojilnico za kmečko zvezo. Ustanovno odborništvo je že določeno. Posojilnica začne v kratkem poslovati. Na tem gospodarskem shodu je poročal tudi g. poslanec dr. Benkovič o delovanju zbornice, zlasti o nagodbi z Ogrsko. Stališče poslancev Kmečke zveze se je odobraval.

b Gospodarsko bralno društvo v Kozjem priredi v nedeljo dne 3. listopada ob desetnem obistanku svojega življenja v gostilničnih prostorih gosp. Franca Gučka hitro po večernicah, to je ob 8. uri popoldan veselo. Vpored: 1. Petje; 2. deklamacije; 3. igra — burka — „Pravica se je izkazala“; 4. govor gosp. Gomilšeka; 5. srečolov; 6. razni govori in 7. šaljava pošta s prosto zabavo. Vabimo k obilni udeležbi.

Drobtinice.

d Cigarete kaditi je prepovedano — na Kitajskem. Kitajska cesarica se je udeležila predavanja nekega zdravnika, ki je dokazal škodljivost cigaret. Zdravnikova izjavjanja so jo tako prepričala, da je takoj izdala za vso deželo prepoved kajenja cigaret. Tudi na dvoru ne bodo več kadili, kajti cesarica se je izjavila, da bo celo dragocene cigarete, ki jih dobiva v dar, dala pometati v vodo. Gotovo pa bodo sedaj Kitajci skrivaj še več kadili.

d Židovski pregovori. Bog je pošten plačnik, ali odlašalec. — Komur je Bog dal grbo, jo mora nositi. — O Bog, daj mi kruha, dokler imam še zobe. Človek je slabši od bilke in močnejši od pečine. — Človek si stori sam toliko hučega, kolikor mu ne more deset sovražnikov. — Uho daj vsakemu, roko prijatelju, usta le ženi. — Žena si napravi moža za sužnja in za gospoda. — Z resnico prideš pred Boga. — Za srečo ni treba pameti, ali za pamet je treba sreče. — Siromak pada na hrbet in si razbije nos. — Modrosti pristojna molk, ali molk sam se dolgo ni modrost. — Ljubši star sovražnik, kot deset novih prijateljev. — Svoj živi dan se uči človek pameti, slednjič pa umrje kot norec. — Rajši z modrijanom v pekel, kot z norcem v nebesa. — Z jokom ne plačaš dolgov.

d Zavrnil ga je. Nek pobožen gospod iz Švice potoval je v Rim. Tam je veliko videl in veliko molil ter imel celo srečo, biti sprejet od sv. očeta. Na povratku razlagal je nekemu sopotniku, kako srečen da je, ker je videl svetega očeta. Ta pa ni bil prijatelj katoliške cerkve, zato ga je začel zabavljati prav surovo zoper cerkev in papeža ter rekel med drugim tudi: „No, sedaj ko ste videli papeža, smete gotovo tudi spovedovati in maševati!“ — „Ne, tega ravno ne“, odgovoril je ta, „spovedovati in maševati še ne smem, pač pa — birmati!“ in pri tem mu je hal prav gorko zaušnico.

d Vrabe kot pevec. Galus Maento, ud družbe prirodznanskih ved v Nimi, opisuje sedanji osmi čudež iz cesarstva perutnine. Meseca aprila 1893. l. je on vzel iz vrabečevega gnezda mladiča, ga nahranil in posadil v kletko, kjer so že sedeli ščinkovec, dva čížeka in drozg. Čez nekoliko časa si je mladi vrabec tako izborno osvojil različno mero petja svojih tovarišev v sužnosti, da nikakor ni bilo mogoče razločevati njih petja med seboj. Na spomlad, pripoveduje Maento, sem jaz privajen koviti poljske kobilice ter držati jih žive v nalašč za to pripravljenih kletkah. Doslej sem obešal te kletke v eni vrsti z onimi za ptice, toda nobena izmed ptic, izvzemši vrabca, ni kazala najmanjšje volje, posnemati škripanje čvrčkov (kobilic). Tudi v tem letu sem nalovil poljskih kobilic ter jih uvrstil kakor po navadi po kletkah po vrsti s pticami. Kako veliko pa je bilo moje začudenje, ko sem dva dneva pozneje zaslišal, kako vrabec posnema glas škripajočega čvrčka. Sedaj, koncem julija, — nadaljuje Maento — so kobilice že davno umolknele, vendar moj siv šaljivec še ne neha posnemati kobilic ter združuje to škripanje s tičjimi pesmicami. Treba je se povedati, da ta vrabec ne zna peti, ali bolje, čirikat kot vrabec. Omenim še, da je bil vzlet iz gnezda jako mlad in da se radi tega ni mogel ohraniti v spominu čirikanja svojih starišev.

d Slava Kristofa Kolumba potemnela. Danes je več ali manj splošno znana stvar, da so Normani že zgodaj v srednjem veku poznali jeden del Amerike, in ravno sedaj kroži vest iz učenega sveta, da so že tisoč let pred Kolumbom v Aziji Ameriko popolnoma dobro poznali. Znamenito je tudi to, da Normani niso bili kultivatorji, kakor so to v istini bili Azijci. Sedaj, odkar je Wirning obelodanil svoje delo „Tisoč let pred Kristofom Kolumbom“, se zamore to precej verjetnim smatrati. Leta 499 p. K. r. odpotoval je budhistički svečenik Hui Chen na zemljo Fusang (Iztočno zemljo), a se je l. 502 zopet vrnil. Kasneje je prebivalo pet budhističnih svečnikov v Ameriki in propovedovalo ondi svojo vero. Hui Cheng je prinesel iz Fusanga mladike od agave, katifornijsko-mehikanske smokve, a tudi bakra. Carju Wu-Ti je prinesel budhistički svečenik tudi poročilo o običajih ameriških narodov. Španski mornarji so opazili, da narode Mehike, Teksasa in Yuhatana spajajo sorodne kulture. Kot dokaz so jim služila imena mest, oseb in stvari, ki so bila popolnoma azijska. Najboljši dokaz pa je dobro ohranjena izkopina, ki predstavlja kip Budhe z vsemi tradicionalnimi znaki. Kamenit kip je velikansko delo ter je sezidan iz materijala, ki se dobi samo v Aziji.

Književnost.

§ Za pravdo in sree je naslov žaloigri Antona Medveda. Kakor povesti „Zadnja kmečka vojska“ je tudi tej žaloigri vzeta snov iz pretemne dobe l. 1573., ko je Jošt Turen premagal pri Brežicah kmečko vojsko in tako za vselej udušil kmečke punte v večjem obsegu. Osebe v „Pravdi in sree“ vodijo, po spešujejo ali zavirajo lokalni kmečki upor na Raki in so spretno zvezane z usodo glavnega kmečkega gibanja, ki ga je vodil „kmečki kralj“ Gubec. Ker se bo ta žaloigra vprizorila meseca novembra v ljubljanskem gledališču, bo prodlajala katoliška bukvarna v Ljubljani, te knjige, ki se kupijo pred koncem novembra, za 2 K 50 vin. S 1. decembrom pa stoji prava cena 3 K 50 v v veljavo.

§ „Zadnja kmečka vojska.“ Pred kratkim smo v našem listu opisali kmečke punte. Gotovo je vsakdo z zanimanjem čital to krvavo zgodovino naših pradedov. Sedaj je izdala katoliška bukvarna v Ljubljani povest „Zadnja kmečka vojska“, ki se vrši v dobi zadnjega kmečkega upora, to je leta 1573. Povest, v kateri igra slovenski kmet in njega tlačitelj veliko vlogo, je od začetka do konca silno zanimiva; dejanje se vrši za dejanjem, da knjige ne moreš odložiti, dokler je ne prečitaš. Vsebuje tudi vzgojilen in podučen moment in bo za naše ljudstvo ne le zelo mikavo, temveč tudi jako koristno berivo; največjo veljavo pa daje tej povesti pristno zgodovinsko ozadje. Cena obširni 378 strani obsegajoči povesti znaša K 1.60, v lični vezavi K 2.60 vin.

§ „Kmečka posojilnica.“ O tej knjigi Andreja Zmaveca smo dobili od strokovnjaka sledečo oceno: Tudi v kmetijskem gospodarstvu je dandanes najvažnejši činitelj denar. Njega mogočnost podjarmila si je tudi to panogo narodnega gospodarstva, katera je dolgo vztrajala na naturalnem stališču in deloma še vztraja. Denar je poleg primernih zmognosti gospodarja takorekoč duša naprednega gospodarstva. Njega primeren obrat je kmetu sredstvo gnotno napredovati, dočim le narava in pridne roke jedva borno preživijo kmeta. Brezrepi denar je preokrogel, potaka se po raznih kotih ter rad žuljevi kmečki roki uide ali ji je pa le težko in z večjimi žrtvami dosegljiv. Ravno kmeta je stal denar razmerna največ; dolgovi, katere se je upal radi njih za njega posebne teže le v največji sili, ne pa za umne gospodarske namene delati, ga najbolj tiščijo. Denar ima premnogo strug, po katerih curlja ali teče iz kmetov, nakupičujoč se po drugih središčih. Imamo krajev, katerih produktivnost se je vsled razumnosti ali ugodnih razmer tako povišala, da prihaja v nje za pridelke več denarja, kakor ga greven. Tam je bilanca ugodna, tam ni pomanjkanja denarja. Premnogo krajev pa imamo, v katere se vrača le mali del izdanega denarja in naravno, da nastaja tam praznota čim dalje večja. Tam drevne moči kmetu, on pa zakrknje v naturalizmu kolikor in dokler je moč, prisiljen fatalizem ga dela sovražnika vsakega gospodarskega napredka, nad katerim zabavlja in se jezi. Pada pa čedalje globlje. Le zunanja pomoč ga more spraviti še na noge, dokler ni zgubil še zadnje prožnosti.

Uravnava denarnih razmer med kmeti je za kmetijstvo, za njega obstanek in napredek prvi pogoj. Treba je kolikor moč odtok denarja zaježiti in pa z povišanjem produkcije (s pmočjo denarja) njega pritok razširiti. Temu priprostemu receptu služijo razni denarni zavodi, kakoršnih imamo mnogo v raznih oblikah. Za kmeta gotovo najprimernejša oblika je kmečka posojilnica po duhu Rajfajzna, katero je ta neposredno za kmeta prikrojil. Z veseljem je opazovati, da so našle Rajfajzovke, podpirane od raznih blagor kmeta upoštevajočih strani pot tudi v naše dežele, da se njih število od dne do dne množi, njih delovanje od dne do dne izpopolnjuje, da se čedalje ožji spajajo s kmetijskim gospodarstvom, čedalje bolj njega bistvo, njega posebnosti upoštevajoč. Ta razvoj je vesel pojav in je vreden, da se po možnosti naprej neguje. Hitreje se

